

Werknemersvertrouwen

in opdracht van

FNV Bouw

Mei 2010



ADV Market Research
Willem Arntszlaan 115 C
3734 EE Den Dolder
www.adv-mr.com

Den Dolder, mei 2010
Wim Woning MSc

Index

1. Achtergrond.....	3
2. Highlights & aanbevelingen.....	4
3. Resultaten economische crisis.....	5
3.1 Economische crisis nog niet voorbij, maar leden en niet-leden verlaten de bouw niet....	5
3.2 Werknemers in de bouw trotser op hun werk dan ooit.....	7
Bijlage I - Processtatistieken & profiel respondenten.....	8
Bijlage II - Cijfers van opvallende resultaten hfst. 3.1.....	9

Het auteursrecht op dit rapport berust bij ADV Market Research (ADV). De opdrachtgever mag deze uitgave alleen voor intern gebruik vereenvoudigen. Voor publicatie van (gedeelten van) dit rapport in de nieuwsmedia, vakliteratuur of andere uitgaven is toestemming van ADV nodig. Bovendien verzoeken wij de opdrachtgever om bij publicatie ADV als bron te vermelden.

1. Achtergrond

FNV Bouw is geïnteresseerd welke gevolgen de kredietcrisis / economische crisis heeft voor de sector bouw en haar werknemers. In november 2008 en juni 2009 heeft FNV Bouw door middel van een online vragenlijst onderzocht hoe de bouw er nu voor staat en wat de mening van haar leden en niet-leden in de sector hierover is. Nu, bijna een jaar later, is hetzelfde onderwerp nogmaals voorgelegd aan leden en niet-leden. Is het beeld veranderd of denkt men nog hetzelfde over de gevolgen van de kredietcrisis voor de sector bouw?

Voor deze rapportage zijn analyses uitgevoerd om verschillen in kaart te brengen tussen leden en niet-leden en onder leden op basis van leeftijd, opleidingsniveau en kaderlid vs. niet-kaderlid. Waar mogelijk is een vergelijking gemaakt met de resultaten van het onderzoek van juni 2009 en november 2008. In bijlage I is het profiel van de respondenten weergegeven.

De stellingen over de economische crisis (hfst. 3) zijn opgedeeld in clusters van onderwerpen, waarmee de structuur van dit hoofdstuk als volgt is:

- § 3.1 De crisis en de gevolgen
- § 3.2 FNV Bouw & algemene stellingen

2. Highlights & aanbevelingen

Highlights

- ◆ **Crisis wordt gevoeld, maar zowel leden als niet-leden zijn trotser op hun werk dan ooit.**
 - Veel leden en niet-leden: Economische crisis treft ook mijn bedrijf. Volgens slechts weinigen is de crisis al bijna voorbij.
 - Ook zijn vier op de tien bang dat hun baan in de nabije toekomst op de tocht staat.
 - Toch is slechts een klein deel van plan de sector te verlaten of als zelfstandige verder te gaan als gevolg van de crisis.
 - Daarnaast geven zeer veel leden en niet-leden aan trots te zijn op hun werk in de bouw. Dit percentage is voor beide groepen hoger dan in de eerdere metingen.

- ◆ **Leden negatiever over crisis & gevolgen dan niet-leden**
 - Over alle stellingen bekeken zijn leden over het algemeen negatiever over de crisis en de gevolgen hiervan voor de bouw en zichzelf dan niet-leden.

3. Resultaten economische crisis

3.1 Economische crisis nog niet voorbij, maar leden en niet-leden verlaten de bouw niet

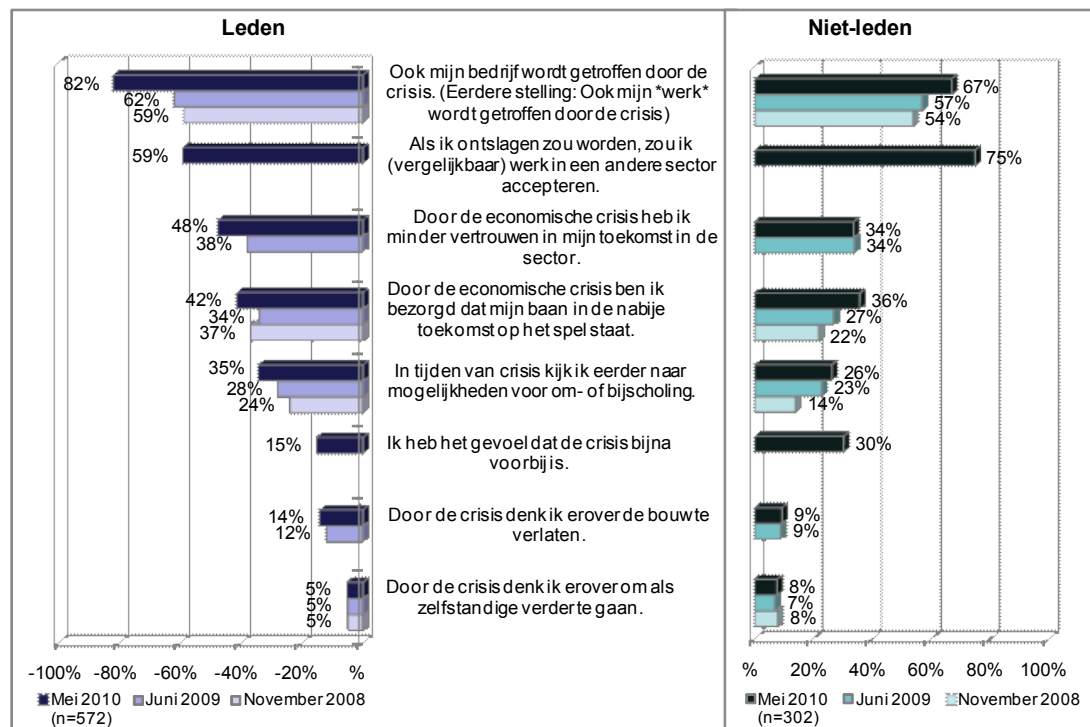
Ook in mei 2010 wordt de economische crisis nog volop gevoeld in de bouw:

- ◆ Acht op de tien leden en driekwart van de niet-leden geven aan dat hun bedrijf getroffen wordt door de crisis¹.
- ◆ Vier op de tien zijn bezorgd dat hun baan in de nabije toekomst op het spel staat.
- ◆ Slechts 15% van de leden en 30% van de niet-leden geven aan dat ze het gevoel hebben dat de crisis bijna voorbij is.
- ◆ Ruim een derde van de niet-leden en bijna de helft van de leden geeft aan door de economische crisis minder vertrouwen te hebben in hun toekomst in de sector. Onder niet-leden is dit percentage de afgelopen twee onderzoeken gestegen van 22% in november 2008 naar 27% in juni 2009, naar 36% nu.

Toch zegt slechts één op de tien niet-leden en ruim één op de tien leden (14%) er over te denken de bouw te verlaten. Nog minder respondenten geven aan er over te denken verder te gaan als zelfstandige (leden: 5%, niet-leden: 8%). Deze percentages zijn vergeleken met eerdere onderzoeken constant. Ondanks de intentie de bouw niet te verlaten en geen zelfstandige te worden, geven zes op de tien leden en driekwart van de niet-leden wel aan vergelijkbaar werk in een andere sector te accepteren in geval van (gedwongen) ontslag.

Verder valt op dat steeds meer leden en niet-leden aangeven in tijden van crisis eerder te kijken naar mogelijkheden voor om- of bijscholing.

Voor de meeste stellingen geldt dat niet-leden iets positiever zijn over de crisis en gevolgen dan leden.



¹ (percentages hoger dan vorige onderzoeken, maar dit is waarschijnlijk mede te verklaren door de gewijzigde stelling)

Verschillen tussen leeftijdsgroepen

De jongste twee leeftijdsgroepen (jonger dan 34 en 34 t/m 44 jaar) geven vaker aan dat ook hun bedrijf getroffen wordt door de crisis (<34: 86%, 35 t/m 44: 90%). Ook lijken deze groepen iets flexibeler te zijn in het omgaan met de gevolgen van de crisis. Zo geven zij vaker aan:

- ◆ Dat ze er door de crisis over denken de bouw te verlaten.
- ◆ Dat als ze ontslagen zouden worden, ze vergelijkbaar werk in een andere sector zouden accepteren.
- ◆ Dat ze in tijden van crisis eerder kijken naar mogelijkheden voor om- of bijscholing.

- ◆ De jongere leeftijdsgroepen geven ook minder vaak aan dat ze minder vertrouwen hebben in hun toekomst in de sector.

Verschillen tussen opleidingsniveaus

Wat betreft opleidingsniveau zijn er ook verschillen waar te nemen. Zo lijken hoger opgeleiden zich minder zorgen te maken en makkelijker om te kunnen gaan met de gevolgen van de crisis. Zij geven vaker aan dat:

- ◆ hun bedrijf ook getroffen wordt door de crisis.
- ◆ ze er door de crisis over denken om als zelfstandige verder te gaan.
- ◆ ze het gevoel hebben dat de crisis bijna voorbij is.
- ◆ ze vergelijkbaar werk zouden accepteren in een andere sector, in geval van ontslag.
- ◆ ze in tijden van crisis eerder kijken naar mogelijkheden voor om- of bijscholing.

Daarnaast geven hoger opgeleiden juist minder vaak aan dat:

- ◆ ze door de economische crisis minder vertrouwen hebben in hun toekomst in de sector.
- ◆ ze door de economische crisis bezorgd zijn dat hun baan in de nabije toekomst op het spel staat.

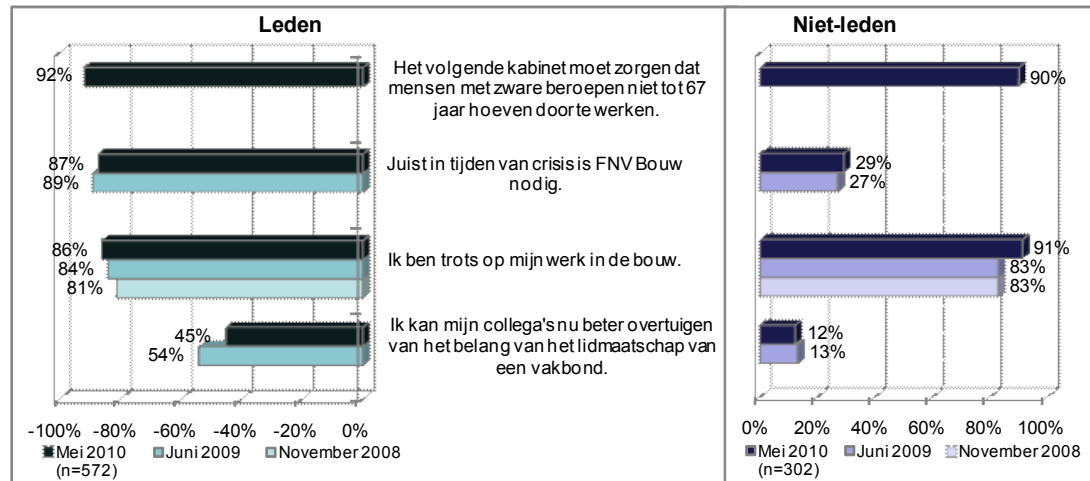
Verschillen tussen kaderleden en niet-kaderleden

Tussen deze groepen zijn op dit onderwerp weinig verschillen te zien. Kaderleden (36%) geven iets minder vaak aan dat ze door de economische crisis bezorgd zijn dat hun baan in de nabije toekomst op het spel staat.

3.2 Werknemers in de bouw trotser op hun werk dan ooit

Ondanks het feit dat de economische crisis nog volop gevoeld wordt in de bouw, geven negen op de tien leden en niet-leden aan dat ze trots zijn op hun werk in de bouw. Dit percentage is onder beide groepen het hoogste van de drie metingen tot nu toe. Eveneens negen op de tien geven aan dat een volgende kabinet zware beroepen moet ontzien in een eventuele verhoging van de AOW-leeftijd.

Met betrekking tot het belang van FNV Bouw, geven ook in deze meting ongeveer negen op de tien leden en drie op de tien niet-leden aan dat de bond juist in tijden van crisis nodig is. 45% van de leden zegt collega's nu beter te kunnen overtuigen van een lidmaatschap van de bond, een iets lager percentage dan bij een vorige meting. Van de niet-leden geeft één op de tien dit aan.



Verschil tussen leeftijdsgroepen

Oudere leden van FNV Bouw geven vaker aan dat ze hun collega's nu beter kunnen overtuigen van het nut van een vakbond en vinden vaker dat het volgende kabinet moet zorgen dat mensen met zware beroepen niet tot 67 jaar hoeven door te werken.

Verschillen tussen opleidingsniveaus

Kijkend naar opleidingsniveau, is te zien dat lager opgeleide leden vaker van mening zijn dat:

- ♦ juist in tijden van crisis FNV Bouw nodig is.
- ♦ ze hun collega's beter kunnen overtuigen van het belang van het lidmaatschap van een vakbond.
- ♦ het volgende kabinet moet zorgen dat mensen met zware beroepen niet tot 67 jaar hoeven door te werken.

Hoger opgeleide leden geven vaker aan trots te zijn op hun werk in de bouw.

Verschil wel of geen kaderlid

Kaderleden van FNV Bouw (99%) geven vaker dan niet kaderleden (85%) aan dat juist in tijden van crisis FNV Bouw nodig is. Eveneens zijn zij vaker trots op hun werk in de bouw (91% vs. 85%).

Bijlage I - Processtatistieken & profiel respondenten

Processtatistieken

Om een compleet beeld te krijgen van de meningen in de bouwsector zijn voor dit onderzoek verschillende doelgroepen benaderd. De mening van de FNV Bouw-leden is gepeild met behulp van het FNV ledenpanel. Daarnaast is er een steekproef getrokken uit niet-leden die werkzaam zijn in de bouw.

In de periode van 15 april tot en met 3 mei 2010 hebben 918 leden van FNV Bouw en 304 niet-leden meegedaan aan de online enquête. Deze respondenten zijn door ADV Market Research benaderd via e-mail om mee te doen aan het onderzoek. De gemiddelde invultijd van een enquête lag iets boven de zeven minuten voor de leden en tegen die vier minuten voor de niet-leden.

Tabel 1. Processtatistieken	Niet-leden FNV Bouw	Leden FNV Bouw
Enquêtes voltooid	304	918
Gemiddelde invultijd	3 min. 48 sec.	7 min. 24 sec.
Betrouwbaarheidsinterval	95%	95%
Maximale foutmarge rechte tellingen	5,6%	3,2%

Profiel respondenten

Voor deze rapportage zijn correcties aangebracht op de achtergrondkenmerken geslacht en leeftijd, zodat het onderzoek representatief is voor leden van FNV Bouw, op de achtergrondkenmerken geslacht en leeftijd. In tabel 2 is de verdeling van leden en niet-leden op de verschillende achtergrondkenmerken weergegeven.

Tabel 2: Profiel respondenten

Leden				Niet-leden			
Geslacht	Man	Onge- wogen 93%	Ge- wogen 95%	Geslacht	Man	Onge- wogen 77%	
	Vrouw	7%	5%		Vrouw	23%	
	Totaal	100%	100%		Totaal	100%	
Leeftijd	34 jaar en jonger	4%	16%	Leeftijd	34 jaar en jonger	32%	
	35 t/m 44 jaar	11%	16%		35 t/m 44 jaar	28%	
	45 t/m 54 jaar	25%	20%		45 t/m 54 jaar	30%	
	55 jaar en ouder	60%	48%		55 jaar en ouder	10%	
	Totaal	100%	100%		Totaal	100%	
Opleidings- niveau	Laag opgeleid	57%	53%	Opleidings- niveau	Laag opgeleid	29%	
	Middelbaar opgeleid	29%	34%		Middelbaar opgeleid	46%	
	Hoog opgeleid	13%	14%		Hoog opgeleid	26%	
	Totaal	100%	100%		Totaal	100%	

Verschillen tussen leeftijdsgroepen

De jongste twee leeftijdsgroepen (jonger dan 34 en 34 t/m 44 jaar) geven vaker aan dat ook hun bedrijf getroffen wordt door de crisis (<34: 86%, 35 t/m 44: 90%). Ook lijken deze groepen iets flexibeler te zijn in het omgaan met de gevolgen van de crisis. Zo geven zij vaker aan:

- ◆ Dat ze er door de crisis over denken de bouw te verlaten (< 34: **22%**, 35 t/m 44: **17%**, 45 t/m 54: **12%**, 54+: **8%**).
- ◆ Dat als ze ontslagen zouden worden, ze vergelijkbaar werk in een andere sector zouden accepteren (<34: **64%**, 35 t/m 44: **67%**, 45 t/m 54: **59%**, 54+: **50%**).
- ◆ Dat ze in tijden van crisis eerder kijken naar mogelijkheden voor om- of bijscholing (<34: **38%**, 35 t/m 44: **39%**, 45 t/m 54: **30%**, 54+: **32%**).
- ◆ De jongere leeftijdsgroepen geven ook minder vaak aan dat ze minder vertrouwen hebben in hun toekomst in de sector (<34: **45%**, 35 t/m 44: **40%**, 45 t/m 54: **52%**, 54+: **51%**).

Verschillen tussen opleidingsniveaus

Wat betreft opleidingsniveau zijn er ook verschillen waar te nemen. Zo lijken ook hoger opgeleiden zich minder zorgen te maken en makkelijker om te kunnen gaan met de gevolgen van de crisis. Zij geven vaker aan dat:

- ◆ hun bedrijf ook getroffen wordt door de crisis (92% vs. 80% middelbaar opgeleid en 81% lager opgeleid).
- ◆ ze er door de crisis over denken om als zelfstandige verder te gaan (13% vs. 6% middelbaar opgeleid en 2% lager opgeleid).
- ◆ ze het gevoel hebben dat de crisis bijna voorbij is (29% vs. 14% middelbaar opgeleid en 13% lager opgeleid).
- ◆ ze vergelijkbaar werk zouden accepteren in een andere sector, in geval van ontslag (72% vs. 65% middelbaar opgeleid en 52% lager opgeleid).
- ◆ ze in tijden van crisis eerder kijken naar mogelijkheden voor om- of bijscholing (47% vs. 36% middelbaar opgeleid en 30% lager opgeleid).

Daarnaast geven hoger opgeleiden juist minder vaak aan dat:

- ◆ ze door de economische crisis minder vertrouwen hebben in hun toekomst in de sector (38% vs. 47% middelbaar opgeleid en 52% lager opgeleid).
- ◆ ze door de economische crisis bezorgd zijn dat hun baan in de nabije toekomst op het spel staat (34% en 36% middelbaar opgeleid vs. 48% lager opgeleid).

Verschillen tussen kaderleden en niet-kaderleden

Tussen deze groepen zijn op dit onderwerp weinig verschillen te zien. Kaderleden (36%) geven iets minder vaak aan dat ze door de economische crisis bezorgd zijn dat hun baan in de nabije toekomst op het spel staat.